

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2023

aruandeaasta lõpp: 31.12.2023

sihtasutuse nimi: Kistler-Ritso Eesti Sihtasutus

registrikood: 90000951

tänavaga nimi, maja number: Toompea tn 8

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihthumber: 10130

telefon: +372 6680250

e-posti aadress: info@vabamu.ee

veebilehe aadress: www.vabamu.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	9
Bilanss	9
Tulemiaruanne	10
Rahavoogude aruanne	11
Netovara muutuste aruanne	12
Raamatupidamise aastaaruande lisad	13
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	13
Lisa 2 Raha	14
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	15
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	15
Lisa 5 Materiaalsed põhivarad	16
Lisa 6 Laenukohustised	17
Lisa 7 Võlad ja ettemaksed	17
Lisa 8 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	18
Lisa 9 Annetused ja toetused	20
Lisa 10 Tulu ettevõtlusest	20
Lisa 11 Jagatud annetused ja toetused	20
Lisa 12 Mitmesugused tegevuskulud	21
Lisa 13 Tööjõukulud	21
Lisa 14 Seotud osapooled	21
Aruande allkirjad	23
Vandeaudiitori aruanne	24

TEGEVUSARUANNE

Kistler-Ritso Eesti Sihtasutus ehk Okupatsioonide ja vabaduse muuseum Vabamu on 1998. aastal asutatud eraalgatuslik muuseum, mille ülesandeks on koguda, talletada, uurida ning tutvustada Eesti lähiajalugu. Muuseumitegevuse kõrval on SA eesmärgiks ka hariduse toetamine ning majandusliku ja sotsiaalse arengu edendamine Eestis.

2023. aastal jätkas Vabamu oma tegevust kolmel strateegilisel suunal: Vabamu muuseumid, Noorte Vabamu ehk NoVa ning Global Conversations ehk Vabamu rahvusvaheline arengusuund.

Muuseum juhindub oma edaspidistes tegevustes 2023. aastal paika pandud ja kinnitatud jätkusuutlikkuse põhimõtetest.

Muuseumi näitusetevetus toimub kahes hoones: Toompea 8b asuvas Vabamu muuseumis ja KGB kongides, Pagari 1.

Olulisemad tegevused ja arendused 2023. aastal

- 2023. aasta näituste- ja sündmusprogramm keskendus ümber ajutise näituse "Välja ahju tagant! 150 aastat Eesti naisliikumiste ajalugu".
- Vabamu püsinäituse juures avatud uus heliteekond „Niisugustest“ LGBT-aktivismi. 20. sajandi lood seksuaal- ja soovähemustest Eestis“.
- Kogudega seotud alusdokumentatsiooni uuendamine, kogude korraldamise põhimõtete ja kogude riskianalüüsi koostamine. Kogude kolimine ja inventuuride ette valmistamine. Rohelise muuseumi põhimõtete välja töötamine ja nende juurutamine organisatsioonis.
- Vabamu rändnäituse "Miks Eesti? 30 aastaga ENSVst e-Eestiks" avamine Torontos, Kanada väliseesti muuseumis VeMu.
- vabamu.ee veebilehe uuendamine ning veebilehel Vabamu kolme arengusuuna välja toomine.
- nova.vabamu.ee personaliseeritud õpiteede keskkonna ja õpimärkide süsteemi arendamine.
- NoVa kaasavate arutelude läbiviimine – ühiskonnakriitilise mõtlemisega noortele suunatud arutelud külalistega Murtud Rukkilille Ühingust, keskkonnaettevõtetest ja teistest asutustest.
- Teist korda korraldasime uudissõnakonkurssi Sõnaus koostöös Vabariigi Presidendi Kantselei, Roheline Pealinn Tallinn 2023 ja Eesti Keele Instituudiga. Sõnakorjel osales ligi 2000 inimest ning kokku esitati 3350 uut sõna.
- Kaitseministeeriumi toetusel muuseumitunni ja samanimelise NoVa kursuse „Vabadus kui meie suurim varandus“ välja töötamine. Muuseumitundi külastas 1647 vene emakeelega õpilast Tallinnast, Maardust ning Ida-Virumaalt.
- Ajutise näituse "Miks Eesti? 30 aastaga ENSVst e-Eestiks" lõpetamisel toimunud oksjon, mille käigus müüdi maha suurem osa säilitamisele mitte kuuluvaid eksponaate.
- Stanfordi ülikooli stipendiumite koordineerimine ja tutvustamine.

Organisatsioon

Muuseumis töötavate töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale oli 2023. aastal 13 (2022: 12). Lisaks töötavad muuseumi juures mitmed inimesed, kes osutavad teenust või töötavad töövõtulepingu alusel perioodiliselt (nt giidid). Erialase muuseumipraktika raames praktiseeris muuseumis 2023. aastal kaks üliõpilast Stanfordi ülikoolist. Tudengid aitasid kogudes esemeid digiteerida ning tegutsesid mentoritena Jõhvis toimunud NoVa suvekoolis Hüppelaud, kus lisaks neile oli vabatahtlikena abis veel 23 mentorit. Töötukassa vabatahtlike programmi kaudu töötas muuseumis kaks vabatahtlikku kogude korraldamisel ja digiteerimisel ning KGB vangikongide püsinäituse täiendamisel. Aasta jooksul oli ka kaks vabatahtlikku Austriast.

Aastaks 2023 on kolme strateegilise valdkonna ülene koostöö igati toimiv ja kooskond tegutseb ühiste eesmärkide nimel edukalt.

Koostöö

2023. aasta peamine koostöösuund oli seotud Eesti naisliikumiste ajaloo näituse sündmusprogrammi läbiviimisega. Publikuprogramm tõi muuseumi teadlasi, aktiviste, ettevõtjaid, poliitikuid, kirjanikke, filmitegijaid ja muusikuid.

Jätkus muuseumi hea koostöö Eesti riigiasutustega ja Eestis asuvate välisriikide saatkondadega, samuti Stanfordini ülikooliga, kellega koos jätkati vestlussarja korraldamist, Eesti teadlaste Stanfordini saatmist ja praktikaprogrammi koordineerimist.

2023. aastal jätkus Vabamu koostöö CDL (Creative Distruction Lab) ärikiirendi programmiga. Aasta jooksul toimus neli CDL kohtumist, millele Vabamu korraldas Tallinnas lisaprogrammi.

Jätkus noortele suunatud iseõppimiskeskonna NoVa arendus koostöös IT-arendusettevõttega Singleton. Märtsis 2023 toimus platvormi sisu kolimine uude versiooni, mis võimaldab sisse logitud kasutajatel jälgida enda edenemist kursustel, olla ise aktiivsed sisu loojad ning koguda selle käigus ka õpimärke.

2023. algusest alustasime koostööd Eesti Vabariigi kaitseministeeriumiga, kelle rahalisel toel valmis NoVa platvormil kursus "Vabadus, meie suurim varandus", mille põhjal valmis ka samanimeline muuseumitund, kuhu kutsusime vene emakeelega noori Tallinnast, Maardust ja Ida-Virumaalt. Samuti algas koostöö Euroopa Komisjoni Eesti esindusega, kelle vahendusel jõudis Vabamusse kümme kooligrupi riigigümnaasiumitest väljaspool Harjumaad. Seega jõudis tänu koostööle erinevate riigiasutustega Vabamusse varasemast enam kaugemate Eesti nurkade noori.

NoVa seminarisarjas tegi Vabamu koostööd Euroopa Parlamendi Eesti esinduse, Murtud Rukkilille Ühingu, Noorte Keskkonnaühisuse, koolide ja muude asutustega. Alustati koostööd Tõnismäe riigigümnaasiumiga (TORG).

Peamised koostööpartnerid 2023. aastal: kultuuriministeerium, riigikantselei, kaitseministeerium, Eesti Kaitseliit; Ukraina, Poola, Saksa, Kanada, Austria ja USA saatkonnad ja nende esindused Tallinnas; Ungari ja Goethe Instituudid Eestis, Memento Eesti Liit, Murtud Rukkilille Ühing, MTÜ Aitan Kaitsta, Eesti Represseeritute Abistamise Fond SA, Eesti Mälu Instituut, Briti Nõukogu, TORG, Soome Rahvusvahelise Loovkultuuri Keskus DROM, Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit, Tallinna Ettevõtlusamet, ERR, Euroopa Parlamendi Eesti esindus, Euroopa Komisjoni Eesti esindus, Miltton JLP, Eesti Rahvusraamatukogu, Rahvusarhiiv, Tallinna Ettevõtlusamet, Viktus OÜ, Singleton Group OÜ, Startup Estonia (Kredex), majandus- ja kommunikatsiooniministeerium, EAS, E-residentsuse programm, Tartu ülikooli majandusteaduskond, CDL Estonia, Stanfordini ülikool.

MUSEUMITEGEVUS

Vabamu muuseumi tegevused on selgelt hooajalised ning sõltuvad turistide ja teiste külastajate hulgast. Sellest johtub ka tegevuste fookus, olles suvel suunatud turistidele ja turismi kõrghooaja välisel perioodil kohalikule publikule, pakkudes neile püsinäituse kõrval nii ajutisi näitusi, erinevaid publikuprogramme kui ka õppeaasta raames haridusprogramme koolidele.

2023. aastal külastas okupatsioonide ja vabaduse muuseumit Vabamu ja KGB vangikonge 65 996 piletiga külastajat (2022: 55 174), mis vastas täpselt ootustele ja prognoosidele. Koos üritustel osalejate ning tasuta muuseumisse pääsenud külalistega käis muuseumis 2023. aastal 77 371 inimest (2022: 65 057). 2023. aastal jäi kõige suurem külastatavus turismihooaega juulis ja augustis, mil muuseumis käis veidi üle 10 000 külastaja kuus (2022: veidi alla 10 000). Tänu turistide suurele arvule ületasid sel aastal ka detsembri külastajanimbrid ootusi. Kohalikku publikut aitas veidi rohkem muuseumisse tuua uus muuseumikaart. Ja kuigi aasta lõikes ei saavutatud veel müüdud piletite arvu 2019. aasta mahtusid, siis tänu piletihinna tõusule jääb piletite müügiläike vaid veidi alla 2019. aasta piletite müügiläikele, ületades aga 2023. aasta prognoose 88 000 euroga.

Lisaks piletimüügitulule saab muuseum oma tegevusteks rahastust läbi kultuuriministeeriumi tegevustoetuse. Täiendavalt õnnestus muuseumil kaasata lisatoetusi uute sisuliste tegevuste elluviimiseks erinevatest (siht)finantseerimise allikatest: Kistler-Ritso Foundation, Taavet+Sten Tulevikufond, Stanfordini ülikooli raamatukogu, muinsuskaitseamet, kaitseministeerium, Euroopa

Komisjoni esindus Eestis, Euroopa Parlamendi esindus Eestis, riigikantselei, Avatud Eesti Fond ja Tallinna Linnavalitsus.

Kulude poolelt suurenesid tööjõukulud, mis lisaks palgatõusule olid seotud nii töötajate liikumisega ametipositsioonidel majasiseselt kui ka täiendava tööjõu värbamisega. Planeerimata kulud tekkisid seoses ootamatu kogude kolimise vajadusega. Samas jäid halduskulud prognoositust madalamaks ja pikemaajalise vakantsi tõttu turunduse ametikohal jäid osaliselt turundusega seotud plaanid ja kulutused teostamata ning tegevuskulud kokku prognoositust madalamaks.

Muuseumi külastajate jaotus 2023. aastal oli päritoluriikide lõikes järgnev: Vabamu külastajatest tuli 28% Eestist ja 72% välisriikidest, sh enim külastajaid saabus Suurbritanniast, Soomest ja Prantsusmaalt. KGB vangikongide külastajatest tuli 6% Eestist ja 94% välisriikidest, sh enim külastajaid saabus Soomest, Suurbritanniast ja Ameerika Ühendriikidest.

Näitused

Vabamu püsinäituse uuendusena valmis 2023. aastal koostöös Tartu ülikooli uurimisrühmaga uus audiogiidi (EST, ENG, RUS) tasand, mis räägib Eesti LGBTQ ajaloost, sellega seoses lisati püsinäitusele ka uusi esemeid.

8. märtsil 2023 avati Vabamus näitus „Välja ahju tagant! 150 aastat Eesti naisliikumiste ajalugu“, mille fookuses on Eesti naisliikumiste ajalugu ning võimsad naised meie ajaloos, kes on aga ajalooraamatutest tänamatult välja jäänud. Näituse kuraator on Piret Karro, kunstnik Flo Kasearu, kujundaja Kaisa Sööt ja graafiline disainer Sandra Kosorotova. Näitust saatis mitmekesine publikuprogramm.

Eesti digiühiskonna lugu tutvustavast Vabamu näitusest „Miks Eesti? 30 aastaga ENSVst e-Eestiks“ sai nii Vabamu püsinäituse üks osa kui ka rändnäitus. Rändnäituse teekond algas 23. septembril 2023, mil näitus avati Torontos VeMus ehk Kanada väliseesti muuseumis.

1. oktoobril 2023 avati koostöös Reforum Space Tallinn ja Vene poliitiliste aktivistide meeskonnaga eksiilis #Facesofrussianresistance Vabaduse väljakul rändnäitus „Vene vastupanuvõitlejate nägu“. Putini režiimile vastu hakkamise eest vangi mõistetud venemaalastest rääkiv näitus jäi avatuks vaid kümneks päevaks, misjärel liikus edasi teistesse maailma linnadesse.

Kogud

Kogumispõhimõtetele tuginedes jätkati 2023. aastal kogude arendamisega vastavalt märksõnadele okupatsioon, vastupanu, taastumine ja vabadus. Kogudesse võeti arvele 408 museaali. Jätkati materjalide koondamisega ühtsesse ENTU elektroonilisse andmebaasi, mis asub aadressil <https://vabamu.entu.ee/public-fond> ja on ligipääsetav ka muuseumi koduleheküljelt. Uuendati kogude kasutamise korda, valmis kogude riskianalüüs. Vabamu kogud kolisid varasemaga võrreldes paremate kliimatingimustega rendipinnale.

Vabamu kogudes olevaid materjale tutvustatakse muuseumi püsiekspositsioonil ja ajutistel näitustel, muuseumitundides, NoVa platvormil, samuti andmebaasi ENTU ning sotsiaalmeedia vahendusel. „Miks Eesti? 30 aastaga ENSVst e-Eestiks“ näituse lõpetamise järgselt täienes Eesti digiühiskonna arengu teemaline kollektsioon, mille arendamine tõi Vabamule Eesti muuseumide aastaauhindadel aasta muuseumikogu arendaja 2023 tiitli.

Vabamu osales koos Eesti, Läti, Leedu, Poola ja Ukraina mäluasutustega ühistaotluse koostamises UNESCOle, et lisada kasetohukirjad UNESCO maailma mälu registrisse. Eesti suurim kasetohukirjade kollektsioon on säilitamisel just Vabamus.

Muuseumi poed ja kohvik

Tulu poodide ja kohviku müügist on korrelatsioonis piletimüügiga ja müüginumbrid on paranenud ühes suurema külastajate arvuga, ent 2019. aasta tulemuste saavutamisele jääb müügikäive veel veidi alla.

Poodide tegevus suuri muudatusi kaasa ei toonud, kuid kaubavalik täienes mõningate toodetega. Loodi valik omatooteid, mille juures lähtuti kestlikkuse põhimõtetest, samuti võeti poodi müüki temaatilist kirjandust.

Muuseumi kohvik on külastajatele avatud muuseumi lahtiolekuaegadel. Kohviku eest vastutava töötaja määramine on aidanud parandada kohviku tegevusi ja läbimüüki. Valikus on kondiitritooted, kohv ja karastusjoogid. Suuremate omasündmuste puhul (näiteks 24. veebruari tähistamine) pakutakse ka kergemat sööki.

Noorte Vabamu (NoVa)

Iseõppimisplatvorm

2023. aasta märtsis sai valmis NoVa iseõppimisplatvormi uus versioon, mille arendustöö algas 2022 suvel, ent mille tööd venisid ja läksid planeeritust ka kallimaks. Uus platvorm võimaldab registreerunud kasutajal jälgida oma isiklikku õpiteed, st näha oma läbitud kursusi (pikem formaat) ja õpiampse (lühem formaat), saavutatud tulemusi ja kogutud õpimärke. Põhiline tootearendus seisneski mitmest peatükist koosnevate kursuste ja õpimärkide arvestuse funktsionaalsuse lisamises. 2023. aasta lõpuks oli NoVa platvormil 14 kursust ja 50 õpiampsu nii eesti kui vene keeles, ingliskeelne versioon on arendamisel.

NoVa arutelud ja kokkusaamised

2023. aastal jätkasime arutelude sarjaga, mille eesmärk on pakkuda ühiskondlikult aktiivsetele noortele võimalust end eakaaslaste seltsis argumenteeritult väljendada aktuaalsetel ja ajatutel harivatel teemadel. Alustasime uue formaadiga "Põlvkondade kohtumised", mille käigus tööme koostöös Murtud Rukkilille Ühinguga kolmel üritusel Vabamusse noortele oma isiklikke lugusid jagama Siberis kasvanud küüditatud. Samuti toimus Vabamus juba teist korda noorte endi korraldatud keskkonnaseminar, kus osales 70 õpilast Tallinna koolidest. Kokku osales NoVa aruteludel 380 noort.

NoVa korraldamisel toimus järjekorras juba seitsmes ettevõtlikele noortele suunatud suvekool Hüppelaud, sedakorda Ida-Virumaal, uudse tehnoloogiakooli kood/Jõhvi ruumides. Suvekoolis osales kokku 67 eesti, vene, inglise ja soome keelt kõnelevat noort (sh viis Usbeki noort läbi Soome programmi FinEst Future) ning 23 rahvusvahelise kogemusega mentorit.

Muuseumitunnid ja ekskursioonid

Vabamu pakkus 2023. aastal erinevatele kooliastmetele kokku 12 muuseumitundi. Muuseumis toimus 158 (neist Vabamus 136, KGB vangikongides 22) muuseumitundi, mida külastas kokku 3972 õpilast. Kokku pakkus Vabamu 2023. aastal 25 erinevat ekskursiooni, muuseumitundi ja hariduslikku elamust. Töötati välja kolm uut muuseumitundi: „Vabadus kui meie suurim varandus“, „Vastupanu erinevad vormid“ ja „150 aastat naiste õiguste eest“ ning kaks uut ekskursiooni, üks näitusele „Välja ahju tagant!“ ja teine püsinäituse uue LGBT+ teemalise tasandi juurde. Lisaks viidi läbi 146 ekskursiooni (Vabamus 106 ja KGB vangikongides 40) eesti, inglise, soome, vene ja prantsuse keeles. Kokku oli osalejaid ekskursioonidel 2520.

Uudissõnade võistlus Sõnaus

2023. aasta sügisel toimus ajaloo kolmas Sõnaus sõnekorje, mida teist korda korraldas Vabamu, sedakorda Roheline Pealinn Tallinn 2023 rahastusel ning koostöös Vabariigi Presidendi Kantselei ja Eesti Keele Instituudiga. Kokku esitati kuue nädalaga kokku 3350 sõna, millest unikaalseid 2668. Sõnaus tõi kuue nädala jooksul kümneid põhjalikke meediakajastusi kõigis suuremates tele- ja raadiokanalites ning ajalehtedes.

Vabamu Global Conversations – Vabamu rahvusvaheline tegevussuund

Vabamu Global Conversations on 2022. aastal loodud tegevussuund, mille raames jõuavad Eestisse globaalsed algatused, eesmärgiga tugevdada meie riigi üleilmseid majanduslikke, kultuurilisi ning poliitilisi suhteid ja kontakte. Koostöö Stanfordini ülikooliga on tähtis osa Vabamu rahvusvahelisest

tegevussuunast ning sinna alla kuulub Stanfordini ülikooli tudengite Eestisse praktikale toomine, Eesti teadlaste Stanfordini külastuste koordineerimine ning ühiste seminaride ja loengute korraldamine. 2023. aastal sai Global Conversations suund Vabamu veebilehel uue arenduse ning Vabamu muuseumis avati Stanfordini koostööd tutvustav interaktiivne ekraan.

Stanfordini ülikooli Baltikumi praktikaprogrammi koordineerimine

Praktikaprogramm tõi 2023. aasta suvel Baltikumi 11 Stanfordini ülikooli praktikanti, kelle 8-nädalase praktikaga kaasnesid Vabamu korraldatud tegevused Tallinnas, Tartus ja Riias. Lisaks elamusprogrammi korraldamisele aitas Vabamu Stanfordini ülikoolil valida praktikante võõrustavad organisatsioonid, viis läbi intervjuud ning koordineeris praktikantide, võõrustavate asutuste ja Stanfordini ülikooli vahelisi suhteid. Stanfordini praktikante võõrustavad organisatsioonid 2023. aastal olid lisaks Vabamule Tehnopol, CCDCOE, NATO kooperatiivse küberkaitse kompetentsikeskus, Skytte Instituut, Tartu ülikool, Rahvusvaheline kaitseuuringute keskus, HackMotion (Riias) ja Stradins ülikool Riias.

Global Conversations vestlussari

Global Conversations vestlussari on Stanfordini ülikooli raamatukogude ja Vabamu koostöös korraldatav kõneluste, loengute ja seminaride sari, mille eesmärk on harida teadlasi, üliõpilasi, juhte ja avalikkust vabaduse säilitamise eelistest, aga ka väljakutsetest. 2023. aastal toimus Stanfordini ülikooliga koostöös kuus üritust.

Eesti teadlaste Stanfordini ülikooli lähetuste toetamine

Vabamu toetab Eesti teadlaste lähetusi Stanfordini ülikoolis, aidates Stanfordinis toimuvate lähetuste kohta informatsiooni levitada; Stanfordini minevaid teadlasi valida ning valitud teadlastega üritusi korraldada. 2023. aastal läks Vabamu abiga Stanfordini teadustööd tegema neli Eesti teadlast: Holger Mölder, Ralf-Martin Soe, Marek Tamm ja Ingrid Pappel. 2023. aastal viis Vabamu läbi Stanfordini minevate teadlaste konkursi, mille tulemusena saavad 2024. aastaks stipendiumi Kairi Talves, Liina Kamm, Rein Raud ja Juhan Saharov.

Rahvusvaheliste partnerlusprojektide toetamine

2023. aastal jätkas Vabamu Rahvusvaheline ärikiirendi Creative Destruction Lab (CDL Eesti) tegevuste toetamisega. CDLi partnerina on Vabamu ülesanne viia kokku Eesti ja välisriikide ettevõtjad ning teadlased ning aidata Eestil luua vaba ühiskonna arendamiseks vajalikke rahvusvahelisi kontakte. 2023. aastal korraldas Vabamu CDLi mentoritele ja kaheksale välisdelegatsioonile Eestit tutvustavaid üritusi.

Avalikud sündmused

2023. aasta tõi mitmeid põnevaid sündmusi (41), kus osales kokku 2880 inimest. Erinevad rendiüritused tõi muuseumisse veel 3404 inimest. Ürituste ja ettevõtmiste hulgast võib esile tõsta järgmisi olulisemaid sündmusi: „Miks Eesti? 30 aastaga ENSVst e-Eestiks“ näituse oksjon, Eesti Vabariigi aastapäev Vabamus ja KGB vangikongides, näituse „Välja ahju tagant!“ avamine, muuseumiöö, suvekool Hüppelaud, Global Conversations arutelusarja üritus „Riskid ja Hiina: vestlus Ameerika ja Euroopa lähenemisviisidest Andrew Grottoga“, „Välja ahju tagant!“ publikuprogrammid ning NoVa „Põlvkondade kohtumised“.

Turundus ja kommunikatsioon

2023. aasta turundustegevus sai oluliselt mõjutatud asjaolust, et märtsist kuni septembrini oli Vabamu turunduse ametikoht täitmata.

Turundus- ja kommunikatsioonitegevus on toetanud Vabamu näituste ja programmidega seotud tegevusi ja tõstnud nende nähtavust läbi sotsiaalmeedia, välimeedia, sisuturundusartiklite, digiturunduse, messidel osalemise, Vabamu kolme arengusuuna uudiskirjade ja pressiteadete regulaarse saatmise ja esindatusega päevakajalistes tele- ja raadiosaadetes.

Vabamu oli esindatud ka koostöös Tallinna muuseumitega valminud MuseumGate'i voldikus, mida levitati sadama piirkonnas. Samuti oli Vabamu Air Balticu pardaajakirjas, mis levib üle terve lennufirma, sh ka liinidel, mis pole Eestiga seotud.

2023. aasta aprillist liitus Vabamu muuseum ka uue üleriigilise muuseumikaardi programmiga. 2023. aasta juulis valmis Vabamu uus koduleht www.vabamu.ee. Vabamu Facebooki kontol tehti 2023. aasta jooksul 244 postitust, millega jõuti 132 866 vaatajani. Vabamu Facebooki leht kogus 11 022 külastust. Vabamu Instagrami kontol tehti 2023. aasta jooksul 127 postitust, millega jõuti 7104 vaatajani. Vabamu Instagrami leht kogus 2546 külastust.

Turundustegevustega anti hoogu juurde ka Vabamu ruumide välja rentimiseks ja ekskursioonide müümiseks.

Sihtasutuse plaanid 2024. aastaks

Septembris 2024 avatakse Vabamus uus ajutine näitus, mille teemaks on Eesti kodanikuühiskond Vene-Ukraina sõja ajal.

2024. aastal on ettevalmistamisel 2025. aastal avatav uuendatud KGB vangikongide püsiekspositsioon, mille loomisega parandatakse ka teenindusruumi kliendisõbralikkust ning võetakse ekspositsioonialana kasutusele uusi ruume.

Kogude fookuses on 2024. aastal kogude tutvustamine, museaalide seire ja korrastamine, inventuuride läbi viimine ning liitumine Eesti muuseumide andmebaasiga MuIS.

Aastal 2024 jätkame NoVa platvormi arendamist: kavas on välja arendada universaalne õpimärkide arvestamise süsteem ning jätkata koostöös partneritega uute interaktiivsete kursuste ja õpiampsude loomist, samuti jätkub kaasavate arutelude sari aktiivsetele noortele.

2024. aastal jätkuvad varasemad rahvusvahelised koostööprojektid. Uue algatustena korraldab Vabamu Stanfordini koostöövõimalusi tutvustava sümposiumi ning paneb kokku Vabamu lisaprogrammi väliskülalistele seoses 2025. aasta laulu- ja tantsupeoga.

Jätkuvad ka tegevused jätkusuutliku muuseumi suunal, ligipääsetavuse suurendamiseks erivajadustega publikule, töökeskkonna tingimuste parendamiseks, sisemiste tööprotsesside efektiivsemaks muutmiseks ning täiendavate rahastuste, toetuste ja annetuste kaasamiseks muuseumi tegevuste elluviimiseks.

FINANTSNÄITAJAD

Finantssuhtarvud	2023	2022
Tulu majandustegevusest muutus 2023/2022; 2022/2021	+39 %	+116 %
Toetuste ja annetuste muutus: toetused ja annetused 2023/2022; 2022/2021	+11 %	-20 %
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja: käibevara/ lühiajalised kohustised	2,02	0,58

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	290 263	210 402	2
Nõuded ja ettemaksed	65 615	53 405	3, 4
Varud	7 251	5 399	
Kokku käibevarad	363 129	269 206	
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	1 426 659	1 709 709	5
Kokku põhivarad	1 426 659	1 709 709	
Kokku varad	1 789 788	1 978 915	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	63 284	332 243	6
Võlad ja ettemaksed	66 613	73 850	4, 7
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	49 554	54 172	8
Kokku lühiajalised kohustised	179 451	460 265	
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	205 675	0	6
Kokku pikaajalised kohustised	205 675	0	
Kokku kohustised	385 126	460 265	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	1 518 650	1 679 221	
Aruandeaasta tulem	-113 988	-160 571	
Kokku netovara	1 404 662	1 518 650	
Kokku kohustised ja netovara	1 789 788	1 978 915	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	584 544	525 134	8, 9
Tulu ettevõtlusest	514 880	371 567	10
Kokku tulud	1 099 424	896 701	
Kulud			
Jagatud annetused ja toetused	-35 000	0	11
Mitmesugused tegevuskulud	-400 249	-336 928	12
Tööjõukulud	-474 570	-417 174	13
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-283 050	-285 484	5
Kokku kulud	-1 192 869	-1 039 586	
Põhitegevuse tulem	-93 445	-142 885	
Intressikulud	-22 350	-17 690	
Muud finantstulud ja -kulud	1 807	4	
Aruandeaasta tulem	-113 988	-160 571	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	-93 445	-142 885	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	283 050	285 485	5
Muud korrigeerimised	0	4	
Kokku korrigeerimised	283 050	285 489	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-12 210	-16 008	3
Varude muutus	-1 852	720	
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-11 855	61 813	7
Kokku rahavood põhitegevusest	163 688	189 129	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	0	-2 119	5
Laekunud intressid	1 807	0	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	1 807	-2 119	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenude tagasimaksed	-63 284	-63 286	6
Makstud intressid	-22 350	-17 690	6
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-85 634	-80 976	
Kokku rahavood	79 861	106 034	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	210 402	104 368	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	79 861	106 034	2
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	290 263	210 402	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

		Kokku netovara
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2021	1 679 221	1 679 221
Aruandeaasta tulem	-160 571	-160 571
31.12.2022	1 518 650	1 518 650
Aruandeaasta tulem	-113 988	-113 988
31.12.2023	1 404 662	1 404 662

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Kistler-Ritso Eesti SA raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga (EFS), RpS § 3 punkt 7, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele.

Eesti finantsaruandluse standardid on kehtestatud Raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantavad juhendid ja Avaliku sektori finantsarvestuse ja– aruandluse juhend.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse bilansis ja rahavoogude aruandes arvelduskontode jääke, kassas olevat sularaha ja Paypali konto jääki.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuetena ostjate vastu ja ettemaksetena kajastatakse tavapärase tegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalse põhivarana võetakse arvele vara, mille soetusmaksumus ületab 500 eurot ja mille kasulik tööiga on üle ühe aasta. Materiaalse põhivara kajastamisel bilansis on selle soetusmaksumusest maha arvatud akumuliseeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Põhivara amortiseeritakse lineaarsel meetodil.

Igal bilansipäeval hinnatakse materiaalse ja immateriaalse põhivara puhul vara väärtuste võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Põhivara arvelevõtmise alampiir 500 eurot.

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes(aastates):

Ehitis	50 aastat
Arvutustehnika	3 - 4 aastat
Masinad ja seadmed	3 - 4 aastat
Muud põhivarad sh. ekspositsioon	3 - 7 aastat

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 500

Rendid

Kapitalirendina käsitletakse renditehingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule.

Muud renditehingud kajastatakse kasutusrendina.

Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad tarnijatele, võetud laenud, viitvõlad, muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi.

Finantskohustused liigitatakse lühiajalisteks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates bilansikuupäevast või sihtasutusel pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva.

Annetused ja toetused

Toetustena käsitletakse saadud vahendeid (saadud toetused), mille eest ei anta otseselt vastu kaupu ega teenuseid.

Toetused jaotatakse järgmisteks liikideks:

- 1) sotsiaaltoetused – toetused füüsilistele isikutele, v.a toetused ettevõtluseks;
- 2) sihtfinantseerimine – teatud projektipõhisel sihtotstarbel saadud ja antud toetused, mille puhul määratakse selle eesmärk koos mõõdikutega eesmärgi täitmise jälgimiseks, ajakava ja rahaline eelarve ning toetuse andja nõuab saajalt detailset aruandlust raha kasutamise kohta ning

raha ülejääk tuleb maksta andjale tagasi;

3) tegevustoetused – antud ja saadud toetused, mis antakse saajale lähtudes tema põhikirjalistest ülesannetest ja arengudokumentides määratud eesmärkidest.

Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise või põhivara soetamise perioodil, kui sihtfinantseerimise tingimustega ei kaasne sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk. Kui eksisteerib sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna vastava riski kadumisel.

Sihtfinantseerimine jaotatakse tegevuskulude ja põhivara sihtfinantseerimiseks. Põhivara sihtfinantseerimise põhitingimuseks on, et selle saaja peab ostma, ehitama või muul viisil soetama teatud põhivara.

Sihtfinantseerimist põhivara soetamiseks kajastatakse tuluna toetuse saamise tekkepõhisel momendil, st põhivara soetamise perioodis. Sihtfinantseerimise arvel soetatud põhivara soetusmaksumus kajastatakse vastavalt põhivaraobjekti kuuluvusele kas materiaalse või immateriaalse põhivarana.

Tegevustoetuse korral võib toetuse saaja seda kasutada suuremal määral oma äranägemisel, sh kas tegevuskulude või investeringute soetamiseks. Toetusega võib kaasnedu aruandlus tehtud kulutuste kohta, kuid see võib ka puududa. Tegevustoetused kajastatakse perioodil, mille jaoks on nad ette antud.

Mitterahalist sihtfinantseerimist kajastatakse saadud kaupade ja teenuste õiglases väärtuses. Kui sihtfinantseerimisena saadud kaupade ja teenuste õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, selle kohta raamatupidamiskandeid ei tehta.

Tulud

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel. Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt.

Kulud

Kulud kajastatakse nende tekkimise perioodis.

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse sihtasutuse tegev- ja kõrgemat juhtkonda ning nende pereliikmeid (kelleks loetakse vähemalt abikaasa, elukaaslane ja laps), samuti sihtasutusi, mittetulundusühinguid ja äriühinguid, kelle üle eelpoolnimetatud isikutel üksi või koos pereliikmetega on valitsev või oluline mõju.

Bilansipäeva järgsed sündmused

Aruandeaasta finantsaruanded kajastavad olulisi vara ja kohustuste hindamist mõjutavaid asjaolusid, mis ilmnesid bilansipäeva ja aruande koostamispäeva vahemikul ning on seotud aruandeperioodi või eelnevate perioodide tehingutega. Olulisi bilansipäevajärgseid sündmusi, mis ei ole seotud aruandeperioodi või eelnevate perioodide tehingutega, ei kajastata bilansis. Oluliste bilansipäeva järgsete sündmuste olemasolul on vastavate sündmuste sisu avalikustatud aastaaruande lisades.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Sularaha	6 623	5 481
Pangakontod	282 076	204 921
Paypal	1 564	0
Kokku raha	290 263	210 402

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	13 439	13 439	
Ostjatelt laekumata arved	13 439	13 439	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	288	288	4
Muud nõuded	2 400	2 400	
Viitlaekumised	2 400	2 400	
Ettemaksed	49 488	49 488	
Muud makstud ettemaksed	49 488	49 488	11
Kokku nõuded ja ettemaksed	65 615	65 615	
	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	37 381	37 381	
Ostjatelt laekumata arved	37 381	37 381	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	2 434	2 434	4
Muud nõuded	1 284	1 284	
Sihtfinantseeritud projektide nõuded	12 306	12 306	8
Kokku nõuded ja ettemaksed	53 405	53 405	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2023		31.12.2022	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	0	5 189	0	1 659
Üksikisiku tulumaks	0	8 346	0	7 057
Erisoodustuse tulumaks	0	148	0	91
Sotsiaalmaks	0	14 798	0	12 279
Kohustuslik kogumispension	0	884	0	678
Töötuskindlustusmaksed	0	980	0	810
Intress	0	77	0	0
Ettemaksukonto jääk	288		2 434	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	288	30 422	2 434	22 574

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

						Kokku
	Ehitised			Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	
		Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud masinad ja seadmed			
31.12.2021						
Soetusmaksumus	2 495 177	20 424	2 648	23 072	1 029 371	3 547 620
Akumuleeritud kulum	-1 021 041	-16 933	-2 323	-19 256	-514 249	-1 554 546
Jääkmaksumus	1 474 136	3 491	325	3 816	515 122	1 993 074
Ostud ja parendused	0	2 119	0	2 119	0	2 119
Amortisatsioonikulu	-136 988	-1 881	-230	-2 111	-146 385	-285 484
31.12.2022						
Soetusmaksumus	2 495 177	22 543	2 648	25 191	1 029 371	3 549 739
Akumuleeritud kulum	-1 158 029	-18 814	-2 553	-21 367	-660 634	-1 840 030
Jääkmaksumus	1 337 148	3 729	95	3 824	368 737	1 709 709
Amortisatsioonikulu	-136 988	-1 588	-95	-1 683	-144 379	-283 050
31.12.2023						
Soetusmaksumus	2 495 177	22 543	2 648	25 191	1 029 371	3 549 739
Akumuleeritud kulum	-1 295 017	-20 402	-2 648	-23 050	-805 013	-2 123 080
Jääkmaksumus	1 200 160	2 141	0	2 141	224 358	1 426 659

Kistler-Ritso Eesti SA-le kuulub muuseumihoone aadressil Tallinn, Toompea tn.8. Kinnistut, millel muuseumihoone asub, kasutatakse kasutusvalduse lepingu alusel. Kasutusvalduse leping on sõlmitud 50 aastaks ning see lõpeb 2052. aastal. Lepingu lõppemisel läheb hoone kinnistu omaniku valdusse.

Muu materiaalne põhivara koosneb suures osas muuseumi ekspositsioonist.

Lisa 6 Laenukohustised

(eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Muud laenukohustised							
Pangalaen	268 959	63 284	205 675	0	4,4% + 6 months Euribor	EUR	16.03.2028
Muud laenukohustised kokku	268 959	63 284	205 675	0			
Laenukohustised kokku	268 959	63 284	205 675	0			

	31.12.2022	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Muud laenukohustised							
Pangalaen	332 243	332 243	0	0	4,4% + Euribor	EUR	16.03.2023
Muud laenukohustised kokku	332 243	332 243	0	0			
Laenukohustised kokku	332 243	332 243	0	0			

Lisa 7 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	18 608	18 608	
Võlad töövõtjatele	17 442	17 442	
Maksuvõlad	30 422	30 422	4
Muud võlad	141	141	
Muud viitvõlad	141	141	
Kokku võlad ja ettemaksed	66 613	66 613	

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	29 431	29 431	
Võlad töövõtjatele	19 673	19 673	
Maksuvõlad	22 574	22 574	
Muud võlad	2 172	2 172	4
Kokku võlad ja ettemaksed	73 850	73 850	

Lisa 8 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused (eurodes)

	31.12.2021		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruan-des	31.12.2022	
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks							
Rändnäitus / Avatud Eesti Fond	13 654	0	11 088	0	9 740	12 306	0
Erasmus vahetus / MU-ZEE-UM BE	0	3 279	7 466	0	10 745	0	0
Vabamu kogud / Haridus- ja Teadusministeerium	0	0	2 350	0	2 350	0	0
Suvekool / Stanford University	0	0	4 951	0	4 951	0	0
Lähiaja lood vanas linnas / Tallinna Linnavalitsus	0	0	340	0	340	0	0
Hyppelaud suvekool / Eesti Teadusteagentuur	0	0	10 000	0	10 000	0	0
Noorte seminarid / Saksa saatkond	0	0	0	803	-803	0	0
Digikogumine /Kultuuriministeerium	0	0	0	467	-467	0	0
Noorte Vabamu / Kistler-Ritso USA Fund	0	0	145 932	0	145 932	0	0
Global Connections / Kistler- Ritso USA Fund	0	0	40 000	0	36 667	0	3 333
Naistenäitus / Muinsuskaitseamet	0	0	57 172	0	6 333	0	50 839
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	13 654	3 279	279 299	1 270	225 788	12 306	54 172
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	13 654	3 279	279 299	1 270	225 788	12 306	54 172

	31.12.2022		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruan-des	31.12.2023	
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks							
Rändnäitus / Avatud Eesti Fond	12 306	0	19 404	0	7 098	0	0
Global Connections / Kistler- Ritso USA Fond	0	3 333	47 000	0	50 333	0	0
Naistenäitus / Muinsuskaitseamet	0	50 839	0	0	50 839	0	0
LGBT audiogiid / Rosa Luxembourg Fond	0	0	4 995	0	4 995	0	0
Noorte ajaloo tunnid / Kaitseministeerium	0	0	12 300	0	9 827	0	2 473
Sõnaus / Tallinna LV	0	0	12 270	0	12 270	0	0
Naistenäitus / KULKA	0	0	1 000	0	1 000	0	0
Erasmus vahetus / MU-ZEE-UM BE	0	0	5 599	0	5 599	0	0
USA tudengite suvekool / Stanford University Libraries	0	0	5 152	0	5 152	0	0
Grotto konverents / Stanford University Libraries	0	0	2 752	0	2 752	0	0
Noorte Vabamu / Kistler- Ritso USA Fond	0	0	75 000	0	75 000	0	0
Teadlaste stipendium / Välisministeerium	0	0	35 000	0	35 000	0	0
Teadlaste stipendium / Kistler- Ritso USA Fond	0	0	47 081	0	0	0	47 081
Tunnustuspreemia / KULKA	0	0	433	0	433	0	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	12 306	54 172	267 986	0	260 298	0	49 554
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	12 306	54 172	267 986	0	260 298	0	49 554

Tabelis toodud sihtfinantseerimisprojektide tulud ja kulud on võrdsed.

Lisa 9 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	184 000	284 512	
Sihtfinantseeritud projektid	260 298	225 788	8
Annetused	140 246	14 834	14
Kokku annetused ja toetused	584 544	525 134	
sh eraldi riigieelarvest	281 099	303 195	
Asutaja esindaja	125 333	182 599	14

Rahalised ja mitterahalised annetused			
	2023	2022	Lisa nr
Rahaline annetus	140 246	14 834	14
Kokku annetused ja toetused	140 246	14 834	

Lisaks on asutaja esindaja toetanud teadlastele stipendiumi väljaandmist 47 081 euro ulatuses, mille realiseerumine toimub 2024. aastal.

Lisa 10 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2023	2022
Muuseumipiletite müük	388 040	236 783
Haridusprogrammid, giidituurid	30 325	51 021
Müüdnud poekauba	27 275	19 819
Renditulu	35 282	37 375
Muu tulu	33 958	26 569
Kokku tulu ettevõtlusest	514 880	371 567

Lisa 11 Jagatud annetused ja toetused

(eurodes)

	2023	2022
Stipendiumid	35 000	0
Kokku jagatud annetused ja toetused	35 000	0

Vabamu jagas konkursiga teadlastele teadusstipendiumi Standfordi ülikoolis praktiseerimiseks. 2023 sai stipendiumi ja praktiseeris ülikoolis 2 teadlast. Stipendiumite summa oli 35 000 eurot ja rahastaja oli Välisministeerium.

2023 anti stipendium veel 2-le teadlasele, kelle praktiseerimisperiood on 2024. aastal, antud stipendiumid on kajastatud bilansis ettemaksuna summas 47 081 eurot. Seda stipendiumit rahastas Kistler-Ritso USA fond.

Lisa 12 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2023	2022
Üür ja rent	14 688	14 219
Energia	46 184	53 050
Elektrienergia	30 962	34 963
Soojusenergia	15 222	18 087
Veevarustusteenused	1 180	1 052
Mitmesugused bürookulud	10 039	4 602
Lähetuskulud	11 286	2 807
Koolituskulud	3 057	2 557
Riiklikud ja kohalikud maksud	1 372	1 372
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	0	170
Ruumide hoolduskulud	44 799	40 082
IKT teenused ja tarvikud	21 178	12 726
Turundus- ja kommunikatsiooni kulud	42 410	52 934
Ürituste ja sisutegevuse kulud	34 822	15 653
Juriidilised, raamatupidamise ja auditikulud	15 241	15 055
Sihtfinantseeritud projektide kulud	115 073	102 975
Poe- ja kohviku kaubakulud	15 248	11 266
Kindlustus	1 104	1 684
Muud	22 568	4 724
Kokku mitmesugused tegevuskulud	400 249	336 928

Lisa 13 Tööjõukulud

(eurodes)

	2023	2022
Palgakulu	354 957	311 824
Sotsiaalmaksud	119 614	105 350
Kokku tööjõukulud	474 571	417 174
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	145 225	135 913
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	13	12

Lisa 14 Seotud osapooled

(eurodes)

OSTETUD	2023	2022
	Teenused	Teenused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	392	0
Kokku ostetud	392	0

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2023	2022
Arvestatud tasu	48 364	36 714

Juhatus on 31.12.2023 kaheliikmeline. Tulenevalt bilansipäeval kehtinud lepingutest ei maksta juhatuse liikmetele teenistuslepingu lõpetamisel lahkumishüviti.

Aruandeperioodil ei ole nõukogu liikmetele tasusid makstud.

Nõukogu liikmega seotud isikutele on makstud töötasu 26 939 (2022: 25 112) eurot.

2023.a. on laekunud sihtfinantseerimise toetust asutajaga seotud USA fondi Kistler Ritso Foundation poolt summas 169 081 (2022: 185 932) eurot, toetusest on kasutatud ja tuludesse kantud koos eelmisest perioodist üle tulnud kasutamata toetuse jäägiga kogusummas 125 333 eurot. Kasutamata toetuse jääk 31.12.2023 on 47 081 (2022: 3 333) eurot.

Nõukogu liikmega seotud ühingust on 2023. aastal saadud annetusi summas 127 000 eurot, nõukogu liikmetelt on saadud annetusi summas 1 500 eurot.

Soodustatud isikuteks on vastavalt sihtasutuse põhikirjale muuseumid ja mäluasutused, mille tegevus vastab sihtasutuse eesmärkidele.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 18.04.2024

Kistler-Ritso Eesti Sihtasutus (registrikood: 90000951) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
MARKO POOLAMETS	Juhatuse liige	19.04.2024
KAREN JAGODIN	Juhatuse liige	18.04.2024

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Kistler-Ritso Eesti Sihtasutuse nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud Kistler-Ritso Eesti Sihtasutus (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2023 ning tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;

- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;

- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/
Arnika Lumiste
Vandeaudiitori number 335

osaühing Pluss Kümme
Audiitorettevõtja tegevusloa number 143
Tallinn
18.04.2024

Audiitorite digitaalallkirjad

Kistler-Ritso Eesti Sihtasutus (registrikood: 90000951) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ARNIKA LUMISTE	Vandeaudiitor	18.04.2024

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Muuseumide tegevus	91021	Jah